

Patientperspektiv på lægers påklædning

Praktiserende læge John Sahl Andersen

Københavns Universitet, Forskningsenheden for Almen Praksis og Afdelingen for Almen Medicin

Et australsk *crossover*-studie [1] med 12 mandlige læger og 1.680 patienter undersøgte sammenhænge mellem lægernes dresscode og patienternes tillid til lægen. Patienternes opfattelse af lægerne var korreleret med disses påklædning. Sammenhængen var særlig udtalt, hvis lægen bar næsering. Bestemmelse af *number needed to dress* (bukser, skjorte, slips eller kittel) viste, at tilstedeværelse af mindst af disse fire typer beklædning var nødvendig for at opnå et tilfredsstillende tillidsforhold mellem læge og patient.

I et studie fra South Carolina, USA, fandt man, at kvindelige lægers påklædning var langt vigtigere end mandliges for relationen til patienterne. *Casual* påklædning brød patienterne sig i almindelighed ikke om [2]. Et andet amerikansk studie endte traditionelt med at anbefale, at hospitalslæger af hensyn til patienternes tillid bærer hvid kittel [3]. En undersøgelse i et gynækologisk ambulatorium viste dog, at patienter herfra var lige tilfredse med læger i jakkesæt, *casual* påklædning og kirurgisk ekvipering [4].

I en nylig oversigtsartikel konkluderer *Bianchi*, at den eksisterende evidens tyder på, at patienter er mere afslappede over for lægers påklædning end lægerne selv [5]. *Bianchi* finder sin konklusion bekræftet af egne positive erfaringer med bl.a. manglende kittel, bilaterale sorte øreringe og tatoveringer, som dækker 17% af hudoverfladen. Litteraturen vidner ifølge *Bianchi* om, at der er tale om et meget kontekstafhængigt fænomen.

Særlige forhold knytter sig til anvendelsen af slips, der har en – om end beskednen – positiv effekt på patienternes tillid til lægen [1]. Slips indebærer imidlertid risiko for overføring af patogene bakterier, hvad enten slipset er pendulerende eller ej [6]. Dette fund understøttes af et amerikansk studie, ifølge

hvilket 40 hospitallægers slips indeholdt patogene bakterier fem gange så hyppigt som sikkerhedsvagters slips [7]. De engelske sundhedsmyndigheder har i retningslinjer for lægers påklædning fra 2007 peget på, at slips ikke bør anvendes trods en del patienters ønske herom. Anvendelse af butterfly (eng. *bow tie*) er et alternativ til slipset, og der fremstilles nu særlige modeller med medicinske motiver. Der er ikke fundet studier, der belyser patienters præference med hensyn til slips og butterfly.

Evidensen omkring patienters forhold til lægers beklædning er sparsom og modstridende. Det er problematisk at overføre undersøgelser, der er gennemført i en kulturkreds til andre. Vanskelighederne ved at opretholde en patientcentreret tilgang forøges af konkurrerende hensyn som f.eks. infektionsfare. Sagen er blevet yderligere kompliceret på det seneste af politisk interesse for lægers brug af tørklæder. I dansk sammenhæng kan der muligvis hentes historisk inspiration fra kongedatteren *Kraka*, der løste en umulig påklædningsopgave ved at iklæde sig et net og udslået hår (**Figur 1**). Set ud fra et forskningsmæssigt synspunkt må man dog anbefale, at lægers beklædning bestemmes på et evidensbaseret grundlag under hensyn til såvel lægernes og patienternes behov. Yderligere forskning er således påkrævet.

Litteratur

1. Nair BR, Attia JR, Mears SR et al. Evidence-based physicians' dressing: a crossover trial. *Med J Aust* 2002;177:681-2.
2. Rehman SU, Nietert PJ, Cope DW et al. What to wear today? Effect of doctor's attire on the trust and confidence of patients. *Am J Med* 2005;118:1279-86.
3. Cha A, Hecht BR, Nelson K et al. Resident physician attire: does it make a difference to our patients? *Am J Obstet Gynecol* 2004;190:1484-8.
4. Fischer RL, Hansen CE, Hunter RL et al. Does physician attire influence patient satisfaction in an outpatient obstetrics and gynecology setting? *Am J Obstet Gynecol* 2007;196:186.
5. Bianchi MT. Desiderata or dogma: what the evidence reveals about physician attire. *J Gen Intern Med* 2008;23:641-3.
6. Dixon M. Neck ties as vectors for nosocomial infection. *Intensive Care Med* 2000;26:250.
7. A doctor's necktie can be hazardous to your health. *The Caregiver's Hotline*. 2004;1:7. <http://caregiver.nowis.com/news/article.cfm?UID=172> (9. november 2008).

Figur 1. Kongedatteren *Kraka* iført net. (M.E. Winge 1862).